

Thriller z alternativní historie
světa plného Teslových vynálezů

LUKÁŠ VAVREČKA

TESLA NOIR

HOST

LUKÁŠ VAVREČKA

TESLA NOIR

BRNO 2020

© Lukáš Vavrečka, 2020
© Host — vydavatelství, s. r. o., 2020
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-0412-1 (PDF)
ISBN 978-80-275-0413-8 (ePUB)
ISBN 978-80-275-0414-5 (MobiPocket)

ČÁST I.

*Život je a vždy zůstane neřešitelnou rovnicí,
která zahrnuje známé faktory.*

N. TESLA

Ideální číslo je sedmadvacet. Tři krát tři krát tři. Čili tři na třetí.

Přesně sedmadvacetkrát si umyl ruce a kůže mezi prsty ho nyní páčila. Odlupovala se a v drobných šupinkách se snášela k zemi.

Zavřel okno.

Tváří v tvář svému odrazu si pravicí uhladil vlasy, dosud bujné, přestože tmavě šedé. Urovnal si klopy saka. Ruce nejprve vsunul do kapes, poté uznal za vhodnější spojit je za zády.

Z výšky třiatřiceti poschodí znovu pohlédl na zářící velkoměsto. Hluboko pod okny hotelu New Yorker se míhala světla elektromobilů, jiná neklidně vyčkávala na rohu Pětatřicáté a Osmé avenue. Vlaky nadzemní magnetické dráhy svištěly dvě poschodí nad úrovní vozovky, opisovaly ulice a mizely v útrokách domů lemovaných nekonečnými řetězy fluorescenčních trubic.

Manhattan modrý, zelený a zlatý.

Na jeho střeších duněly mocným barytonem transformátory a železné konstrukce antén prodlužovaly siluety výškových staveb. Za tím vším sytila obzor jaksi nehybná záře — připomínka činnosti energetických transmitterů. Tohle všechno bylo do značné míry Teslovo dílo.

Mnul o sebe bříška prstů, ruce stále za zády. Rovný a majestátní, jako už někteří muži bývají, když dojdou jistého postavení anebo věku. Na sobě ocelově modrý oblek s jemným proužkem. Před ním prosklená stěna hotelového apartmá číslo 3327.

Za necelých dvacet minut měli na tiskové konferenci vystoupit zástupci Westinghouse Electric a Tesla Electric Company. Starého muže však jímalo podezření, že Packard, jenž ho měl toho večera vyzvednout a dopravit na Times Square, už nedorazí.

Nemohl si nevšimnout kradmých pohledů. Toho, jak se choval hotelový personál. Signálů bylo příliš. Možná dobře, že dal Alisterovi pro dnešek volno. Nebylo by správné jej do toho zatahovat.

Odhadoval, že mu zbývají tři, možná čtyři minuty, než Westinghouseovi nohsledí vniknou do jeho pokoje. Proto nechal okna zavřená. Chtěl je slyšet přicházet.

Příliš si zahrával se silami, které ho přesahovaly. Ovšem tentokrát to nebyla rezonance ani magnetismus, ale muži příliš bohatí a mocní, než aby čekali, až někdo ohrozí jejich impérium.

Když před lety John P. Morgan zjistil, k čemu má sloužit Teslův zesilovací vysílač, bylo to zlé. Ale ne tak zlé. Tehdy alespoň nešlo o život. Ne Teslovi. Pokroku nelze stát v cestě. A Morgan, který měl monopol na měděné dráty, si měl uvědomit potenciál bezdrátového přenosu. Nyní, když zmíněné vysílače lemovaly celé východní pobřeží Spojených států a napájely elektrickou energií mimo jiné i tuto pulzující metropoli, se karta obrátila: zatímco J. P. Morgan byl minulostí, do pokoje neslyšně vešla současnost. A to v podobě několika siluet, jejichž odraz Nikola Tesla zahlédl ve skleněné tabuli.

Neotočil se. Pouze zadržel dech. Jeden z mužů beze slova odjistil zbraň.

Po chodbách hotelu New Yorker se rozlehl výstřel. Na střechy elektromobilů tam dole na Osmé avenue se jako stříbrný déšť snesla sprška skleněných střepů.

2

V den, kdy věda začne studovat fenomény, které nemají co do činění s fyzikou, se pokrok během deseti let posune víc, než by se bývalo stalo za několik staletí její existence.

N. TESLA

V Rockefellerově centru vládl tak nepřírozený klid, až se zdálo, že jde o klid před bouří. Na nedalekém Times Square byla hlava na hlavě.

Dav se táhl od křižovatky se Sedmačtyřicátou ulicí až k nejbližší stanici magnetické dráhy v budově Western Union. Celou Sedmou avenue, stejně jako Broadway, lemovaly velkoplošné obrazovky audiovizuální telekomunikace.

Jamie Collins netrpělivě vyčkával na rohu Broadwaye, ruce v kapsách dvouřadého obleku, v náprsní kapse úpravný kapesníček. Světlé vlasy zakrýval klobouk z králičí usně. Collins zabral výhodnou pozici, a dá-li bůh, jeho tým přinese deníku *New York Herald Tribune* obstojnou reportáž.

Byl jako štika. Mladý, štíhlý a dravý. Jeho kolegové z redakce by se navíc asi shodli, že má hodně ostré zuby, což byla nejspíš pravda. Dnes měl ke všemu určité tušení, že se mu z této události podaří vytěžit něco pro sebe.

*

„Slib mi, že tam budeš, hochu,“ pronesl předešlého večera Nikola Tesla.

Jamie Collins rohové apartmá ve třiatřicátém poschodí New Yorkeru navštívil na Teslovo výslovné přání. V posledních letech se už několikrát stalo, že si starý muž vyžádal mladíkovu přítomnost. Vždycky to ale bylo v duchu zdvořilé nabídky: *Už dlouho ses nezastavil... Rád bych tě někdy viděl... Až budeš mít chvíli, vzpomeň si na mne.*

Jamieho napadlo, že jeho přání nevyslyšel od doby, co se Tesla přestěhoval z apartmá v Governor Clinton. Jak už je to dlouho? Šest let?

Jenže poslední Teslův vzkaz nabyl úplně jiné podoby. Byl naléhavější. Tentokrát měl Jamie dojem, že mu jde o něco víc než přesvědčit se, jak se daří jeho někdejšímu svěřenci, nebo... nebýt prostě sám.

Navíc už věděl, že na čtvrteční podvečer je plánována velká tisková konference, na níž by měl Tesla po letech opět veřejně vystoupit. Teď byla středa a Jamie cítil, že se něco chystá.

„Slibuješ?“ zopakoval Nikola Tesla a jeho hlas zněl, jako by se na něm poslední desítky let ani v nejmenším nepodepsaly. A to letos v lednu oslavil osmdesátku.

„Samozřejmě že slibuju, ale...“ V tónu Jamieho hlasu zaznívala nejistota.

„Rád bych —“ Tesla se ohlédl po dveřích. Kdosi totiž zaklepal.

Ohlásila se hotelová služba. Doktor dlouze a zhluboka vydechl.

„Mám otevřít?“ optal se Jamie.

Tesla přikývl.

Člen hotelového personálu překročil práh, zatímco na servírovacím vozíku před sebou přivázel doktorovu večeři: tři krajíce chleba, každý rozkrojený na tři díly, nádobku s medem, karafu mléka, prázdnou sklenici a lžíci.

Vůbec nic se nezměnilo, myslel si Jamie a trpělivě vyčkával, než chlapík ve středním věku s řídkými vlasy a otcovsky unaveným obličejem přeskládá pokrmy na jídelní stůlek.

Tesla stál jako obyčejně otočený zády a shlížel otevřeným oknem na roh Osmé avenue a Pětatřicáté ulice. Zvenčí sem doléhal ruch velkoměsta. Svist magnetické dráhy a sirény policejních vozů se mísily se závěrem rozhlasového zpravodajství z přijímače u stěny.

Pokud měl Jamie věřit tomu, co se šířilo kuloáry, doktor svůj pokoj od doby, co se do něj přestěhoval, prakticky neopustil. Uzavřel se před světem. Na druhé straně se ale mladíkovi zdálo, jako by Tesla o kontakt s okolím nepřestal mít zájem. Naopak. Možná že nevycházal, o to víc však nechával město, aby přicházelo za ním. Vpouštěl ho k sobě. Absorboval ho. Vědomí rušného života mimo zdi apartmá 3327, alespoň soudě dle doktorovy kondice a zvidavého pohledu, na něj působilo blahodárně.

Z vedlejší místnosti důstojně příkrácel úhledně oděný, vrásčitý sluha Alister a urychleně předal muži spropitné. Ten s díky vycouval i s vozíkem a zavřel za sebou.

„Rád bych něco oznámil,“ dokončil doktor tiše, jako by se bál, že obsluha ještě poslouchá.

Alister zatím připravenou lžící, sklenici na mléko a okraj kafe z znovu otíral ubrouskem omočeným v lihu. Když byl hotov, beze slova odešel.

„A neřeknete mi co?“ zkusil to Jamie a neklidně pozoroval doktorova záda.

„Budeš mi muset věřit. Nic víc od tebe nežádám.“

Nic víc od tebe nežádám, opakoval si Jamie, a přitom si myslel své. Už kolikrát se přesvědčil, že věřit se nevyplácí, a to nejen z pozice novináře.

Tesla sice vypadal na svůj věk dobře, ale s ohledem na poslední léta se Jamiemu nezdálo, že doktor žádá zrovna málo.

V mladíkovi se probouzelo velice staré a nepříjemně morální dilema. Od doby, co se Tesla stal jeho opatrovníkem, mělo nemálo lidí důvod pochybovat o doktorově příčetnosti.

Věděl, že ho pořádně propírali, když před třiceti lety poprvé promluvil o svých experimentech na Long Islandu. Jak mu hrozili žalobami. Nicméně zesilovací vysílače WTT, Wardenclyffe Transmission Towers, se staly základním kamenem toho, čemu Tesla říkal Světový systém.

Nyní už by si nikdo bezdrátový přenos elektřiny zpochybňovat netroufl. Už na počátku dvacátých let byl celý stát New York napájen dálkově, stejně jako New Jersey, Pensylvánie a mnoho dalších států na východním pobřeží.

Když v téže době oznámil, že zakrátko se vlaky nebudou dotýkat země, deníky se hemžily karikaturami zobrazujícími doktora jako pomýleného vizionáře. Jenže stačilo několik let a svět se změnil. Změnil se ve prospěch Teslovy vize.

Ale pak zašel příliš daleko. Mluvil o volné energii, energii z éteru, které je pro každého dostatek. Mluvil o síle a významu kosmických vibrací... Vysmáli se mu a on se nadobro uzavřel, aby žil sám ve sterilním prostředí hotelového pokoje, ve strachu z mikroorganismů a v přesvědčení, že je neustále sledován.

„Nejsou to jenom Edisonovi lidé,“ říkal před nějakými šesti lety. „Už jsem si zvykl, že se někdo od nich tu a tam objeví. Průmyslová špionáž, to je, pamatuj si, nástroj, bez kterého se jistí podnikatelé z existenčního hlediska nemohou obejít,“ tím pravděpodobně myslel samotného Alvu Edisona. „Westinghouse i někteří z vlády si chtějí být jistí, že vědí o každém mém kroku, a k tomu tu neustále brousí ti lidé z FBI. Mají za to, že o nich nevím, ale já jsem si moc dobře všiml, jak...“

Zhruba v té době Jamie nadobro přestal Teslu navštěvovat. Před osmadvaceti lety se, alespoň tak se Jamie domníval, setkali poprvé, když se Tesla po otcově smrti postaral o matčinu

finanční situaci. Byl by naivní, kdyby se domníval, že v tom nehrály úlohu něžné city — navíc doktor se s touto skutečností nikdy netajil. Z dětských let si jej však Jamie pamatoval pouze jako toho vysokého muže s uhlově černým knírem, který je často navštěvoval. Ten platil i postarší guvernanku Grace, která chlapce vychovávala v domě na Staten Islandu — později po matčině smrti na Manhattanu, aby jim Tesla mohl být nablízku. Přesto se nevidali častěji než jednou za dva nebo tři týdny, kdy pro něj doktor poslal auto se šoférem.

A před šesti lety byl najednou konec. Už žádná nedělní odpoledne a hledání společné řeči. Jamie prostě přestal uvažovat nad tím, zda ještě Teslovi je, nebo není něco dlužen. A doktor nejspíš usoudil, že splnil svou povinnost. Otce, kterého Jamie prakticky nepoznal a jehož jméno před ním matka nevyslovovala, mu Tesla nikdy nenahradil, a ani to neměl v úmyslu. Celá léta vystupoval pouze jako mecenáš a jakýsi příležitostný mentor.

Jestliže nechal Jamiemu za poslední roky nějaký vzkaz, vysvětloval si to mladík tím, že by možná doktor stál o jeho společnost. Ale kdoví.

„Rozumím tomu dobře, že byste tam zítra chtěl mít někoho od novin? Bude tam přece spousta novinářů,“ řekl a nebyl si docela jistý, co se od něj žádá.

„Chtěl bych tam mít tebe,“ odvětil Tesla a obrátil se na mladíka. Jeho tvář tak zůstala nasvícená z boku a působila dojmem, jako by ji nějaký starý mistr vytesal z kamene nebo vyřezal ze slonové kosti. „Mám své důvody.“

Jeho čelo, nos i ústa vyjadřovaly jedinou myšlenku. Celá smůla tkvěla v tom, že Jamie nebyl s to jí porozumět.

„Řekl jste o mém záměru ještě někomu jinému?“

„Chodí mě sem navštěvovat jeden přítel.“

„Přítel?“

„Thomasův nejmladší syn Christopher.“

„Edison?“

„Někdy spolu hovoříme celé hodiny.“

Jestliže je Tesla ochotný bavit se s někým z Edisonovy rodiny, je situace mnohem vážnější, než si Jamie doteď připouštěl. Neřekl však nic.

Stále zvažoval, co dál.

Tušil, že zítřejší konference, a hlavně doktorova přítomnost na ní, ho postaví před nelehké rozhodnutí: Jestli Tesla zopakuje tu bláznivou záležitost s éterem, nebo nedejbože pronese něco horšího, co pak? Zachovat úctu k muži, který se nezištně postaral o jeho existenci, a přitom se propadat hanbou? Nebo jeho projev ztrhat, jako to udělají všechny ostatní noviny?

Sklopil zrak, aby nemusel doktorovi hledět do očí.

Odpověď byla zcela nabíledni: předně je důležité mít své jisté. Jestliže tedy Tesla pronese něco, čím se zesměšní, reportér to rozmázne. Tak se to od něj čeká, tak se to patří. Tak to udělá.

Oba ještě dlouhou chvíli mlčeli.

„Už bys měl jít, chlapče, máš určitě spoustu práce.“

Teslovy oči, znavené, přesto vyzařující něco podivuhodného, nač se jen tak nezapomíná, ty oči s pohledem plným odpuštění se znovu odvrátily k oknu.

„Ano, už bych měl..“

Jamie udělal krok vzad. Pak se otočil, vyšel z apartmá a tiše za sebou dovřel dveře opatřené úhlednou cedulkou s nápisem: *V žádném případě nevcházejte bez dovození.*

*

Collins teď stál před hrazením u paty schodiště vedoucího na pódium.

Rozhlédl se.

Na druhé straně široké uličky se nacházela místa k sezení, určená pro městskou honoraci. Tam usedali muži v oblecích barvy námořnické modři, indiga nebo odstínech béžové, s tvrdými klobouky a rukavicemi. Jamie mezi nimi hledal tváře zástupců firem a průmyslových odvětví, především pak lidi z General Electric. Nepředpokládal, že by se dostavil sám Charles Edison, současný generální ředitel. Toho už by našel spíš na tiskové konferenci pořádané Henrym Fordem, případně jeho synem. Na setkání s novináři pořádaná konkurencí za sebe zpravidla posílal zázkok.

Poslední volná místa se zaplnila. Dámy v nylonových punčochách a nákladných šatech s upnutými rukávy se k sobě tu a tam naklonily, aby prohodily pár zdvořilostních vět.

Paul po Jamieho levici měl na řemeni kolem krku zavěšený fotoaparát. Foster po pravici křečovitě svíral těžký kožený kufr se zařízením, jež mělo celý průběh konference zaznamenat do zvukové stopy. Garry, čtvrtý z týmu, stál o ulici dál, aby pořídil snímky vozů přijíždějících po Broadwayi.

„Tak jo, chlapi, tohle se nesmí zvorat, jasný?“ pronesl Jamie k oběma kolegům.

„Ano, pane,“ odvětil Paul. Samozřejmě nemohl s jistotou vědět, čím si Jamie od šéfredaktora zasloužil takovou důvěru, a už vůbec ne, jak se mu podařilo tak rychle si vybudovat reputaci, k níž se jiní propracovávali desítky let. Nicméně právě teď patřil Collins k Brooksovým nejlepším mužům a z jeho někdejších přátel a soupeřů se v relativně krátké době stali asistenti. Paulova poznámka se tedy neobešla bez jízlivého podtónu.

„Zkontroluj si baterii,“ houkl Collins na Fostera.

„Už jsem ji kontroloval.“

„Tak to udělej ještě jednou!“

Foster zkřivil tvář a počítal do deseti, zatímco se v tlačenici pracně shýbal k zavazadlu. Odepnul přezky kožených popruhů,

pootevřel víko. Pak kufr opět zaklapl a zajistil. Konektor těžkého kruhového mikrofonu s membránou zavěšenou na pružinovém výpletu znovu přitlačil do zdírky. Poté pohlédl na obrazovku AVT zabudovanou do čelní stěny sídla Westinghouse Electric.

Ta přenášela obraz z části Broadwaye, po níž se od Šestačtyřicáté až sem táhl červený běhoun lemovaný zdobným zábradlím s mosaznými sloupky.

Na obrazovce nalevo pak viděl z výšky křižovatku s Třiačtyřicátou ulicí, odkud na Broadway zabočil první ze tří černých vozů značky Hudson, jež měly uvolnit cestu vozidlům společnosti Westinghouse Electric.

Naleštěné elektromobily s oblými elegantními karoseriemi se pomalu blížily a tlumené vrnění jejich elektromotorů zanikalo ve vzrušené směsici hlasů. Dav ustupoval z cesty a rovnal se po stranách, takže za okamžik vytvořil jakýsi dlouhý uvítací výbor.

Odkudsi shůry a z boku zazněl melodický ženský hlas zesílený ampliony:

„Vážení občané státu New York, přivítejme společně zástupce společností Westinghouse Electric a Tesla Electric Company!“

Tři černé hudsony následoval s odstupem několika yardů tmavohnědý čtyřdveřový chevrolet.

„Uvolněte prosím místo pro generálního tajemníka Westinghouse Electric Derica Bowlmana a oblastního manažera pro město New York Frederica Goldberga...“

Zakrátko se ve dveřích chevroletu objevili jmenovaní muži a oslnění stovkami záblesků vystoupali na viditelné místo, kde stál podlouhlý pult s mikrofony.

Fotografové včetně Paula chvatně měnili žárovky ve svých přístrojích, aby pořídili další snímek. V závěsu za Bowlmanem a Goldbergem následovali další dva manažeři. Z amplionů zaznělo:

„Nyní máme tu čest přivítat zakladatele a ředitele společnosti Westinghouse Electric. Velký potlesk pro George Westinghouse!“

Z luxusního čtyřdveřového sedanu Studebaker President za opatrné asistence vystoupil velice starý muž zavalité postavy. Husté obočí. Tmavá vesta na sedm knoflíků, zlaté kapesní hodinky. Pod mohutným, stříbřitě šedým feudálním knírem se pro objektivy fotoaparátů rýsovalo cosi podobného úsměvu.

„Vypadá čím dál tím hůř,“ prohodil Paul směrem k Fosterovi.

„Někde jsem četl, že měl svého času víc milenek než Edsel Ford. Těžko tomu dneska věřit, co?“ odvětil kolega.

„Hm. Ale když pomyslím na všechny ty herečky...“

„Jaký herečky?“

„Ty, co se s nima tahá mladej Ford.“

„Dal by sis říct, co?“

„Víš, že Bette Davisová zase natáčí v New Yorku? Slyšel jsem, že...“ zbytek jeho slov zanikl.

Ze zařízení nad jejich hlavami se totiž znovu ozval ženský hlas a odrazil se ozvěnou od plochých zdí výškových budov. Tlak na Jamieho záda zesílil.

„A nyní přivítejme zástupce Tesla Electric Company! Jako první přijíždí výkonný ředitel Howard Koenig. Za ním následuje generální tajemník...“

„Teď se připrav,“ strčil Foster do Paula, „dneska něco uslyšíš!“

Jamiemu na okamžik ztuhly rysy.

Všichni věděli, že dorazí Nikola Tesla. Věděli, že bude mluvit. A všichni tak nějak předpokládali, že to bude stát za to. Určitě si na něm patřičně smlsnou, pomyslel si a pociťoval zvláštní hořkost. Americký lid chtěl následovat důvěryhodný hlas, jenže stárnoucí muž, který si umýval ruce víc než stokrát denně, přestal působit dojmem důvěryhodnosti již před lety.

Najednou si byl Jamie jistý, že to pro Teslu nemůže dopadnout dobře, ať už přijde s čímkoli.

Když se přiblížil prodloužený perleťový packard, ženský hlas slavnostně zvolal:

„Vážení, máme tu čest společně uvítat zakladatele společnosti Tesla Electric Company, doktora Nikolu Teslu!“

Řidič vystoupil a oběhl vozidlo, aby otevřel dveře na straně spolujezdce. Dav se tlačil, fotografové se nakláněli přes hrazení. Jedna noha v leštěné obuvi se dotkla koberce. Obecenstvo aplaudovalo.

„Něco je špatně,“ pronesl Jamie polohlasně, aniž byl schopen určit, zda to, co cítí, je úleva, nebo strach.

Z packardu vystoupil vysoký muž kolem čtyřicítky a v záblesku několika málo fotoaparátů urychleně přešel ke schodišti na pódiu. Potlesk naráz ustal. V prvních řadách to šumělo.

„Dneska se evidentně nepobavíme,“ zaznělo po Jamieho levici.

Muž, který vystoupil namísto Tesly a který byl evidentně pouhým kurýrem, nyní cosi mimo dosah mikrofonů sděloval

výkonnému řediteli Koenigovi a následně také Goldbergovi. Ten posílal zprávu dál. Poté kurýr opět nasedl do roadsteru a zmizel ze scény.

„Takže si to přece jenom rozmyslel,“ ujišťoval Jamie v duchu sám sebe. George Westinghouse ztěžka vstal a zaujal místo, odkud osobně přivítal poslední vůz, respektive člena jeho posádky. Fotoaparáty blýskaly, dav se mačkal. Z noblesní limuzíny vystoupil starosta města New York Fiorello H. La Guardia.

Foster se konečně vzpamatoval z překvapení a sáhl po svém ručním zavazadle. Stiskem spínače zahájil nahrávání a mikrofon zdvihl nad hlavu. Tloušťík s dobráčkou tváří, kulatými obroučkami a patkou za neustálého mávání vystoupal po schůdcích a obsadil volné místo.

Více než podsaditý George Westinghouse si odkašlal.

„Těší mě být zde ve společnosti mužů, kteří pro občany naší země udělali to, na co se naši dědové ani neodvážili pomyslet,“ pronesl sebejistě hlasem, který před lety býval zvučným barytonem, nyní se však zdál slabý, zastřený a jaksi vodnatý. „Lidé z Westinghouse Electric dali zemi energii. Energii, o které se nám donedávna ani nesnilo.“ Poté, aniž se ohlédl, ukázal levicí na zástupce TECu. Respektive kamsi k jejich nohám, jelikož nataženou paži nebyl s to zdvihnout do potřebné výše. „Společnost Tesla Electric Company již léta stojí po našem boku jako stálý partner a je s námi přítomna i nyní zde na Times Square.“

V davu to opět zašumělo. Westinghouse pak mezi častými pomlčkami a odkašláváním pokračoval:

„Dává-li Westinghouse Electric zemi už po několik desetiletí elektrickou energii, TEC mu již od konce minulého století poskytuje nové a nové způsoby, jak ji zužitkovat. Nepřítomnost doktora Nikoly Tesly je pro nás všechny jistě velkým zklamáním. Troufám si však říct, že kdyby tu s námi dnes večer byl, jistě by se těšil zájmu vás všech, kteří jste přišli. Proto bych si

na úvod dovolil pronést několik slov, které by doktor Tesla, jak jsem plně přesvědčen, býval velice rád řekl.“

Jamie držel v jedné ruce připravený notes, ve druhé pero. Nicméně nezapisoval. Pouze studoval osazenstvo před sebou. Něco tu nehrálo. Tesla byl pryč a zástupci TECU zcela očividně nevěděli, co si mají myslet. Naopak Westinghouseovi lidé se zdáli překvapivě klidní.

„Před třiceti lety jsme měli společnou vizi. Vizi muže, obchodníka, který by seděl za svým stolem v newyorské kanceláři a na dálku diktoval instrukce řediteli londýnské pobočky. Vizi, že levný nástroj minimálních rozměrů umožní komukoli slyšet na moři či na souši hudbu nebo píseň, projev politického vůdce, kázání duchovního z jakkoli vzdáleného místa na Zemi. Že stejným způsobem by mohl být jakýkoli obraz nebo tisk převeden z jednoho místa na druhé.“

Když si znovu mohutně odkašlal a jeho průdušnice na okamžik přestala vydávat kovově sípavý zvuk, pokračoval:

„Můžeme s hrdostí prohlásit, že technologie, které tyto přenosy umožňují, jsou nyní díky Westinghouse Electric a Tesla Electric Company dostupné každému,“ Westinghouse se pokusil širokým gestem obsáhnout mikrofony, reflektory, ampliony i velkoplošné obrazovky AVT, jež pokrývaly fasády celého Times Square.

„Podmínkou toho všeho byl od počátku přenos elektrické energie. Přenos na dlouhé vzdálenosti, a to nejen bez nutnosti stavět každé tři míle zesilovací stanici. Westinghouse Electric a Tesla Electric Company se už před více než dvěma desítkami let shodly na tom, že chtějí elektrickou energii přenášet bez zbytečných drátů.“

Mikrofon nad Fosterovou hlavou zahltily nadšené výkřiky.

„Na sklonku minulého století,“ navázal Westinghouse, „jsem od Nikoly Tesly koupil všechny jeho patenty za jeden milion

dolarů a zavázal se dát mu jeden dolar a dvacet centů za každou koňskou sílu, kterou jeho stroje poskytnou. Tesla pak na znamení vzájemné důvěry smlouvu roztrhal. Já však jsem svůj slib dodržel, jelikož myšlenka toho muže jsem na rozdíl od ostatních věřil.“

O co se to snaží? šlo mladému novináři hlavou. Westinghouse fakta evidentně převracel ve vlastní prospěch. Snažil se vyvolat dojem, že je tím nejsvětějším mecenášem, jakého kdy Amerika poznala. Všem přitom muselo být jasné, že investice do Teslova Světového systému se Westinghouseovi víc než stonásobně vyplatily.

Náramně se mu hodí, pomyslel si, že doktor nedorazil. Nebo to není náhoda? Proč lidi z TECu něco neřeknou?

Nemohou, tak je to. Musejí si to nechat líbit. Jsou na WE závislí, neudělají nic, rozhodně ne před médii.

„...společnost Westinghouse Electric se za Nikolu Teslu postavila a dala světu bezdrátový přenos elektrického proudu na neomezenou vzdálenost.“

Ředitel se opět významně odmlčel.

Obloha mezi anténami a střechami mrakodrapů od příjezdu prvních vozidel společnosti znatelně potemněla. O to výraznější byly nyní světelné kužely reflektorů namířených na pódium a pak také elektrizující zelenavá záře vysoko nad obzorem.

„Nyní vám mohu s hrdostí oznámit, že Westinghouse Electric již v průběhu následujícího roku zahájí provoz v síti sto dvaadvaceti nově vystavěných tepelných elektráren v Connecticutu, Pensylvánii, Illinois, Iowě, Wyomingu, Idahu a Montaně. Brzy tak budou Westinghouseovy závody vyrábět a bezdrátově distribuovat dostatek elektrické energie, aby rozsvítily každé jednotlivé město Spojených států.“

Masa lidí aplaudovala. Westinghouse je však pomalým a nejistým gestem pravice umlčel, aby dovedl svůj projekt do finále:

„Byl to rozvinutý energetický průmysl, díky němuž se Amerika účinně vyhnula drtivým následkům hospodářské krize. Nyní stojíme na prahu nového věku, v němž se Spojené státy díky Westinghouse Electric a doktoru Teslovi stanou energetickou velmocí!“ Rozpřáhl ruce, nebo se o to alespoň pokusil, a Times Square zachvátily ovace.

Mezitím se George Westinghouse za opětovné asistence usadil a dal tak najevo, že nyní je spolu se svými muži a představiteli TECU připraven zodpovídat dotazy.

Jako první se o slovo přihlásili z *The New York Times*:

„Kolik poskytnou nové závody pracovních míst?“

Odpovědi se ujal generální tajemník Deric Bowlman:

„V celkovém objemu by mělo na konci tohoto roku jít o více než půl milionu pracovních pozic. V průběhu následujících let by se však dle momentální prognózy měl počet nabízených míst až zdvojnásobit.“

„Bude mít tato masová výroba elektrické energie a její bezdrátová distribuce za následek ještě častější a vážnější meteorologické anomálie než doposud? Naše čtenáře by zajímalo, zda a jaký očekáváte v širším časovém horizontu dopad na klimatické podmínky.“

To se ptali z *Daily News*.

Harold Gulisk, manažer pro bezpečnost, si významně odkašlal.

„Dosud nebyly zjištěny žádné důvody, proč bychom se měli z dlouhodobého hlediska dálkových přenosů obávat. Stále pracujeme na tom, aby nedocházelo k selhání jednak technologie, jednak lidského faktoru. Pohyb elektrické energie se řídí přírodními zákony stejně jako počasí, není na něm nic nepřirozeného,“ dodal s úsměvem.

„Přesto stále častěji dochází k nepředvídatelným meteorologickým výkyvům —“ nevzdával se novinář z *Daily News*.

„Jak známo,“ přerušil jej Gulisk, „počasí se nikdy nechovalo, jak by si lidé představovali. A není ani v silách člověka jej ovládat. Můžeme jej nanejvýš předpovídat, a ani to se nám nikdy nedařilo valně. Jak doopravdy bude, ví jenom ten nahoře a spekulanti z Wall Street.“

Následoval pobavený smích části publika a poté další dotaz, tentokrát z *The Washington Post*:

„Bude mít energetický rozvoj za následek pokles ceny energií?“

Slova se ujal finanční manažer společnosti Edward Spencer:

„S nárůstem výroby je přirozeně nutné počítat i s úměrným nárůstem spotřeby paliv, pokrytím nákladů vynaložených na výstavbu a následnou údržbu elektráren, energetických věží a přijímačů. S poklesem ceny za jednotku energie tedy v bližším časovém horizontu nelze počítat, ovšem neočekáváme ani její nárůst.“

„Je známo, z jakého důvodu se doktor Tesla nedostavil?“ nevydržel to Jamie Collins. Možná udělal chybu, možná vyplýval svou otázkou na nepodstatné téma a další prostor už nedostane. Ale stalo se, ta slova byla venku.

Kolem něj to zvědavě zašumělo.

Ke svému mikrofonu se pomalu naklonila protáhlá tvář patřící Howardu Koenigovi, výkonnému řediteli TECU.

„Dle dostupných informací...“ zaváhal, „doktoru Teslovi účast na tiskové konferenci znemožnily zdravotní důvody. O jeho stavu budeme nadále informovat. V současné době je však stabilizovaný a není důvod k obavám.“

Jamie zůstal na Howarda Koeniga mlčky hledět. Ještě dvě nebo tři vteřiny jeden z druhého nespustil oči.

Že by ta otázka přece jen nebyla tak docela vyplývaná? Už několikrát se s Koenigem osobně setkal a on, jak se zdálo, si mladíkovu tvář vybavil neomylně. Nemohl si pomoci, ale něco

ve způsobu, jakým svou odpověď formuloval, i v tom, že ji adresoval nikoli publiku, ale přímo Jamiemu, jej znepokojovalo.

Když si ta slova „Není důvod k obavám“ znovu a znovu opakoval, čím dál tím víc docházel k přesvědčení, že se s tímto tvrzením nemůže ztotožnit. A soudě dle Koenigova výrazu se s ním ani ztotožnit nemá.

To, co Jamie následně udělal, zapříčinily dva faktory: jednak jeho přirozený novinářský čich, štika kdesi v hlubinách ucítila kořist, a jednak se ozval až překvapivě silný pocit, že je Teslovi něco dlužen. Ne, nejen něco, dluží mu hodně. Tam někde pod kůží houževnatého vodního dravce se, cokoli si o tom Jamie myslel, skrýval čirý vděk. A ten jej hnal kupředu snad ještě silněji.

Otočil se ke kolegům:

„Tak jo, pánové, zbytek už zvládnete sami.“

„To nemyslíš vážně?“ vyjel na něho Paul.

„Nemám čas to vysvětlovat,“ řekl Jamie a otáčel se k odchodu.

„Zbláznil ses?!“ vyjekl Foster. „Jakmile Brooks —“ nedořekl.

„Víte, co máte dělat. V jedenáct chci mít na stole hrubou verzi. Projdu ji a nechám přepsat. Brookse nechte na mně.“

Paul chtěl něco ošklivého dodat, ale to už se Jamie prodíral nejkratší cestou k západní straně Sedmačtyřicáté ulice. Mdlé a studené světlo šířící se od Long Islandu, o dost silnější než měsíční svit za jasného úplňku, zvolna vykreslovalo nejasné stíny.

Z amplicionů zatím zněly odpovědi zástupců Westinghouse Electric včetně samotného Westinghouse:

„...tento týden je tomu právě pět let od smrti jednoho z největších průkopníků technologie na bázi elektrického proudu.

Musím upřímně prohlásit, že Thomase Alvy Edisona, ačkoli náš vztah byl po většinu let spíš konkurenční, jsem si velice vážil, stejně jako jeho nevyčísitelného přínosu americké vědě, ekonomice i společnosti. Je ale potřeba jít dál...“

O necelou minutu později se ulicemi opět rozezněl mohutný aplaus a hvízdání.

Collins se otočil směrem k velkoplošným obrazovkám. Ve výšce nad nimi právě zvolna plula ovzduším menší vzducholoď a světelné kužely jejích reflektorů, připomínající svěšené ploutve hlubokomořské ryby, hladily jen neochotně se rozcházející dav.

Tisková konference skončila.

Než se obrátil zpět, do kohosi vrazil, až mu klobouk upadl na zem. Hromotluk v obnošeném béžovém kabátě novináře odstrčil.

„Copak? Nelíbilo se ti, co říkal pan Westinghouse?“

Jamie neodpověděl, pouze se sehnul a fedoru oprášil.

„Westinghouse je dobřej chlap, rozumíš?! Tahle země mu může bejt vděčná!“

„S dovolením!“ pokusil se ho Jamie obejít. Nicméně kolohnát se nenechal.

„Projev trochu úcty, chlapečku! Že bys třeba těma jemnejma ručičkama taky zaplácal?“ houkl zostra, „Westinghouse dal hochům od nás práci, jasný?!“

Znovu se pokusil Jamieho strčit.

Jenže mladík uhnul a hromotluk se složil pod dotykem elektrického paralyzéro.

„Jo, dobřej chlap,“ řekl si pro sebe Collins, když uklízel zbraň do pouzdra u pasu.

V dunivém hukotu právě projíždějícího magnetického vlaku pak skočil za volant sportovního roadsteru Dodge Six.

Plátěnou střechu nechal staženou.

Stiskl volant potažený světlou kůží a rozjel se na jih k Pěta-
třicáté ulici.

Jen jestli ten starej dobrej Westinghouse neudělal něco, co
by ho mohlo mrzet, pomyslel si.